

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
20.06.1996
RT II 1995, 42, 192

Eesti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse vaheline investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse leping

Vastu võetud 07.09.1995

[Vabariigi Valitsuse 05.09.1995. a korraldus nr 787-k lepingu eelnõuga nõustumise kohta](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu lõppemise kohta](#)

Eesti Vabariigi valitsus ja Leedu Vabariigi valitsus (edaspidi nimetatud Lepingupoole),

soovides süvendada majanduslikku koostööd vastastikku kasulikel tingimustel,

olles otsustanud luua soodsaid tingimusi kummagi Lepingupoole investeerijate investeringutele teise Lepingupoole territooriumil,

tõdedes, et selliste investeringute soodustamine ja vastastikune kaitse stimuleerib majanduslikku initsiatiivi sel alal,

leppisid kokku alljärgnevas:

Artikkel 1. Definiitsioonid

Käesoleva Lepingu tähenduses:

1. Mõiste «investeering» hõlmab igat liiki varasid, mis on investeeritud ühe Lepingupoole investeerija poolt seoses tema majandustegevusega teise Lepingupoole territooriumile kooskõlas viimase seaduste ja määrustega, hõlmates sealhulgas eelkõige, kuid mitte ainult:

- a) vallas- ja kinnisvara, samuti kõiki muid asjaõigusi, nagu hüpoteeke, pante ning muid sarnaseid õigusi;
- b) ettevõtete osakuid, aktsiaid ja võlakirju ning teisi ettevõtluses osalemise liike;
- c) nõudeid rahale või mis tahes majanduslikku väärtust omavale investeringutega seotud tegevusele;
- d) intellektuaalse omandi õigusi, sealhulgas investeringutega seotud autoriõigusi, kaubamärke, patente, tööstuslikke disainlahendusi, tehnilisi protsesse, oskusteavet, ärisaladusi, kaubanimetusi ja ettevõtte äriväärust;
- e) kõiki seadusega või lepingu alusel antud õigusi ning kõiki seaduslikke litsentse ja lube, sealhulgas kontsessioone loodusvarade otsimiseks, kaevandamiseks, kultiveerimiseks ja kasutamiseks.

Varaliste väärtuste investeerimise vormi muutus ei muuda nende kui investeringute olemust tingimusel, et see muutus on tehtud vastavuses vastuvõtva Lepingupoole seaduste ja määrustega.

2. Mõiste «investeerija» tähendab:

a) Eesti Vabariigi puhul:

- I) füüsilisi isikuid, kellel on Eesti Vabariigi kodakondsus vastavalt tema seadustele;
- II) igat Eesti Vabariigi seadustega kooskõlas moodustatud ja juriidilise isikuna tunnustatud üksust.

b) Leedu Vabariigi puhul:

- I) füüsilisi isikuid, kes on Leedu Vabariigi kodanikud vastavalt Leedu Vabariigi seadustele;
- II) igat Leedu Vabariigi territooriumil selle seaduste ja määrustega kooskõlas moodustatud ja registreeritud üksust;

3. Mõiste «tulu» tähendab investeringust saadud summasid ja hõlmab eelkõige, kuid mitte ainult, kasumit, intresse, kapitali juurdekasvu, osakuid, dividende, rojalteid ja tasusid.

4. Mõiste «territoorium» tähendab ükskõik kumma Lepingupoole territooriumi, kaasa arvatud territoriaalveed, iga territooriumi meres või merepõhjas, kus Lepingupoolel on vastavalt rahvusvahelisele õigusele lubatud kasutada õigusi merepõhja, aluspinnase ja loodusvarade uuringuteks, kasutamiseks ning säilitamiseks.

Artikkel 2. Investeeringute soodustamine ja kaitse

1. Kumbki Lepingupoole edendab ning loob oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijate investeeringutele soodsad tingimused ja lubab selliseid investeeringuid vastavalt oma seadustele ja määrustele.

2. Kummagi Lepingupoole investeerijate investeeringutele antakse teise Lepingupoole territooriumil igal ajal õiglane ja võrdne käsitus ning tagatakse nende täielik kaitse ja julgeolek.

Artikkel 3. Rahvuslik kohtlemine ja enamsoodustusrežiim

1. Kumbki Lepingupoole võimaldab oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijate investeeringutele ja tuludele õiglase ja võrdse kohtlemise, mis on vähemalt sama soodne kui tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele ja tuludele võimaldatav kohtlemine, olenevalt kumb neist on soodsam.

2. Kumbki Lepingupoole võimaldab oma territooriumil teise Lepingupoole investeerijatele nende investeeringute haldamisel, hooldamisel, kasutamisel, nendest kasu saamisel või nende käsutamisel vähemalt sama soodsat kohtlemist kui on tema enda investeerijate investeeringutele ja tuludele või mis tahes kolmanda riigi investeerijate investeeringutele ja tuludele võimaldatav kohtlemine, olenevalt kumb neist on soodsam.

3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 sätteid ei ole tõlgendatavad ühe Lepingupoole kohustusena laiendada teise Lepingupoole investeerijatele soodustusi, mis tulenevad kohtlemisest, eelistusest või privileegist, mida esimene Lepingupoole võib anda lähtudes:

a) mis tahes tolliliidu-, vabakaubanduspiirkonna-, rahandusliidu- või mõnest muust samalaadsest rahvusvahelisest kokkuleppest, mille alusel on moodustatud taolised liidud või institutsioonid või mõnest muust piirkondliku koostöö vormist, mille liikmeks ükskõik kumb Lepingupoole on või võib saada;

b) mis tahes ainult või põhiliselt maksustamist käsitlevast rahvusvahelisest lepingust või kokkuleppest.

Artikkel 4. Kahjude kompenseerimine

1. Ühe Lepingupoole investeerijatele, kelle investeeringud on kannatanud kahju sõja, relvastatud konflikti, riigis kehtestatud eriolukorra, ülestõusu, vastuhaku, mässu või muude sarnaste sündmuste tõttu teise Lepingupoole territooriumil, võimaldab teine Lepingupoole tagasimaksmisel, hüvitamisel, kompenseerimisel või muude lahenduste puhul kohtlemise, mis on vähemalt sama soodne kui see, mille Lepingupoole võimaldab oma investeerijatele või mis tahes kolmanda riigi investeerijatele.

2. Arvestades käesoleva artikli lõiget 1, võimaldatakse ühe Lepingupoole investeerijatele, kes kannavad teise Lepingupoole territooriumil mõnes nimetatud lõikes viidatud olukorras kahju, mille põhjuseks on:

a) nende vara rekvireerimine selle Lepingupoole jõudude või võimude poolt,

b) selle Lepingupoole jõudude või ametivõimude poolt nende vara hävitamine, mida ei põhjustanud lahingutegevus või mis ei olnud tingitud olukorra vajadustest, restitutsioon või õiglane ja adekvaatne kompensatsioon rekvireerimise ajal või vara hävitamise tulemusel kantud kahjude eest. Vastavad maksed peavad olema vabalt ülekantavad ning need teostatakse ilma viivitusega vabalt konverteeritavas valuutas.

Artikkel 5. Eksproprieerimine ja kompensatsioon

1. Kummagi Lepingupoole investeerijate investeeringuid ei tohi teise Lepingupoole territooriumil natsionaliseerida, eksproprieerida või rakendada nende suhtes muid oma toimetelt natsionaliseerimise või eksproprieerimisega (edaspidi nimetatud eksproprieerimine) samaväärseid meetmeid, välja arvatud ühiskondlikes huvides. Eksproprieerimine peab toimuma seaduse alusel ja mittediskrimineerivatel põhimõtetel ja sellega peab kaasnema kohene, adekvaatne ja efektiivne kompensatsioon. Selline kompensatsioon peab vastama eksproprieeritud investeeringu turuväärtusele vahetult enne eksproprieerimist või eelseisva eksproprieerimise avalikku teatavakssaamist, ükskõik kumb varem toimub, hakkab kandma *LIBOR*-il põhinevat intressi alates eksproprieerimise päevast, peab olema tasutud viivitusega, peab olema efektiivselt realiseeritav ning takistusteta ülekantav vabalt konverteeritavas valuutas.

2. Kahju kandnud investeerijal on õigus lasta eksproprieerimist teostanud Lepingupoole seaduse järgi, kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud põhimõtetega, selle Lepingupoole kohtuvõimudel või mõnel muul sõltumatul ametkonnal oma juhtum kohe läbi vaadata ja investeeringu väärtus ära hinnata.

Artikkel 6. Ülekanded

1. Kumbki Lepingupoole tagab teise Lepingupoole investeeringute ja tuludega seotud maksete ülekande. Ülekanded tehakse vabalt konverteeritavas valuutas ilma igasuguste kitsendusteta ja liigse viivitusega. Sellised ülekanded hõlmavad eelkõige, kuid mitte ainult:

a) kapitali ja lisasummasid investeeringu säilitamiseks või suurendamiseks;

b) tulusid, intresse, dividende ja teisi jooksvaid sissetulekuid;

c) summasid laenude tagasimaksmiseks;

- d) rojalteid või tasusid;
- e) investeringu müügist või likvideerimisest saadavat summat;
- f) selle Lepingupoole territooriumil investeringuga seoses töötavate füüsiliste isikute töötasusid.

2. Käesoleva Lepingu mõistes on vahetuskursiks ülekande kuupäeval jooksvate tehingute suhtes kehtiv kommertskurss, kui ei ole teisiti kokku lepitud.

3. Lepingupoole kohustuvad võimaldama käesolevas artiklis viidatud ülekannetele sama soodsat kohtlemist kui võimaldatakse mis tahes kolmanda riigi investeerijate poolt tehtud investeringutega seotud ülekannetele.

Artikkel 7. Asendamine

1. Kui üks Lepingupool või tema poolt määratud asutus teeb oma investeerijatele makseid teise Lepingupoole territooriumil tehtud investeringule antud garantii alusel, tunnustab viimatimainitud Lepingupool:

- a) investeerija kõigi õiguste või nõuete üleminekut esimesena nimetatud Lepingupoolele või tema määratud asutusele seaduse või õigusliku tehingu alusel, samuti,
- b) et esimesena nimetatud Lepingupoolel või selle määratud asutusel on õigus kasutada subrogatsiooni alusel selle investeerija õigusi ja rakendada tema nõudeõigusi ning et ta võtab enda peale investeringuga seotud kohustused.

2. Ülekantud õigused või nõuded ei tohi ületada investeerija algseid õigusi või nõudeid.

Artikkel 8. Investeringutega seotud vaidluste lahendamine ühe Lepingupoole ja teise Lepingupoole investeerija vahel

1. Kõik vaidlused, mis võivad tekkida ühe Lepingupoole investeerija ja teise Lepingupoole vahel seoses investeringuga teise Lepingupoole territooriumil, lahendatakse vaidluspoolte vahel läbirääkimiste teel.

2. Kui ühe Lepingupoole investeerija ja teise Lepingupoole vahelist vaidlust ei ole võimalik lahendada sel teel kuue kuu jooksul, võib investeerija esitada vaidluse:

- a) Rahvusvahelisele Investeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskusele (*ICSID*), võttes arvesse Washingtonis 18. märtsil 1965 allkirjutamiseks avatud riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeringualaste vaidluste lahendamise konventsiooni kehtivaid sätteid; või
- b) vahekohtunikule või rahvusvahelisele *ad hoc* vahekohtule, mis on moodustatud ÜRO Rahvusvahelise Kaubandusõiguse Komisjoni (*UNCITRAL*) arbitraazireeglite alusel. Vaidluspoolel võivad leppida kirjalikult kokku nende reeglite muutmise suhtes. Vahekohtu otsused on lõplikud ja siduvad mõlemale vaidluspoolele.

Artikkel 9. Lepingupoole vaheliste vaidluste lahendamine

1. Vaidlused Lepingupoole vahel seoses käesoleva Lepingu tõlgendamise või tema rakendamisega lahendatakse võimaluse korral sõbralikult diplomaatiliste kanalite kaudu.

2. Kui vaidlus ei leia sel teel lahendust kuue kuu jooksul, edastatakse see kooskõlas käesoleva artikli sätetega ükskõik kumma Lepingupoole palvel vahekohtule.

3. Vahekohus moodustatakse iga juhtumi jaoks eraldi järgmisel viisil. Kumbki Lepingupool määrab kahe kuu jooksul, alates arbitraazitaotluse laekumise kuupäevast, ühe vahekohtu liikme. Need kaks liiget valivad kolmanda riigi kodaniku, kes määratakse mõlema Lepingupoole nõusolekul kohtu eesistujaks (edaspidi nimetatud eesistuja). Eesistuja määratakse ametisse kolme kuu jooksul, alates ülejäänud kahe liikme määramise päevast.

4. Kui käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud ajavahemike jooksul ei ole vajalikud määramised tehtud, siis võib paluda teha määramised Rahvusvahelise Kohtu presidendil. Kui Rahvusvahelise Kohtu president juhtub olema ükskõik kumma Lepingupoole kodanik või kui ta mingil muul põhjusel ei saa nimetatud funktsioone täita, palutakse teha määramised Rahvusvahelise Kohtu asepresidendil. Kui ka asepresident juhtub olema ükskõik kumma Lepingupoole kodanik või kui ta mingil muul põhjusel ei saa nimetatud funktsioone täita, siis palutakse teha määramised Rahvusvahelise Kohtu ametiastmelt järgmisel liikmel, kes ei ole kummagi Lepingupoole kodanik.

5. Vahekohus võtab oma otsused vastu häälteenamusega. Need otsused on siduvad. Kumbki Lepingupool kannab ise oma vahekohtuniku kulud ning tema esinduskulud arbitraaziprotsessil. Eesistuja kulud ja ülejäänud kulud kannavad mõlemad Lepingupoole võrdsetes osades. Vahekohus võib siiski otsustada, et ühel kahest Lepingupoolest tuleb kanda suuremaid kulusid. Vahekohus määrab ise oma protseduurireeglid.

Artikkel 10. Muude reeglite ja erikohustuste täitmine

Kui ühe Lepingupoole poolt vastavalt selle rahvusvahelistele lepingutele, seadustele ja määrustele või teiste lepingute spetsiifilistele sätetele teise Lepingupoole investeerijatele võimaldatav kohtlemine on soodsam kui sätestatakse Lepingus, siis rakendatakse soodsamat kohtlemist.

Artikkel 11. Käesoleva Lepingu kehtivus

Käesoleva Lepingu sätted kehtivad tulevikus ühe Lepingupoole investeerijate poolt teise Lepingupoole territooriumile tehtavate investeeringute suhtes ning samuti käesoleva Lepingu jõustumise kuupäeval olemasolevate investeeringute suhtes tingimusel, et taolisi investeeringuid tehti investeeringuid vastuvõtva Lepingupoole kehtivate seaduste ning määruste kohaselt. Käesolev leping ei kehti enne lepingu jõustumist investeeringuga seoses tekkinud või tekkida võinud vaidluse kohta või mis tahes nõude kohta, mis lahendati enne lepingu jõustumist.

Artikkel 12. Jõustumine, kestus ja lõpetamine

1. Kumbki Lepingupool teatab kirjalikult teisele Lepingupoolele käesoleva Lepingu jõustamiseks siseriiklike seadustega nõutavate protseduuride täitmisest. Käesolev leping jõustub teise teate laekumise kuupäeval.
2. Käesolev leping jääb jõusse kümneks aastaks ja on jätkuvalt jõus järgnevate kümneaastaste perioodide jooksul, välja arvatud juhul, kui üks aasta enne esimese või mis tahes järgneva perioodi lõppemist üks Lepingupooltest teatab teisele Lepingupoolele kirjalikult oma kavatsusest leping lõpetada.
3. Enne käesoleva Lepingu lõppemist tehtud investeeringute suhtes kehtivad käesoleva Lepingu sätted edasi kümme aastat alates selle lõppemise päevast.

Eeltoodu kinnituseks on käesolevale Lepingule alla kirjutanud selleks täielikult volitatud isikud.

Koostatud kahes eksemplaris Tallinnas 7. septembril 1995. a eesti, leedu ja inglise keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset. Lahknevuse korral tõlgendamisel prevaleerib ingliskeelne tekst.

Eesti Vabariigi valitsuse nimel